

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-113(3)/15/JS

Warszawa, 27 stycznia 2016 r.

DECYZJA DIH-1/8/2016

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148, z późn. zm.), art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Mirosława Wiktorowicza prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Mirosław Wiktorowicz Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „PETROL” w Wolinie od decyzji Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Gorzowie Wlkp. z 26 listopada 2015 r. (nr akt sprawy: ŻG.8361.134.2015.FM) na podstawie, której ww. przedsiębiorcy wymierzono karę pieniężną w wysokości 1.000,00 zł (słownie: jeden tysiąc złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu artykułu spożywczego (potrawy) pod nazwą „Schab nadziewany szpinakiem z serem feta z puree ziemniaczanym i bukietem surówek” zafałszowanego z uwagi na podanie niezgodnie z prawdą danych w zakresie składu surowcowego **utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.**

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 2 - 14 września 2015 r. przez inspektorów reprezentujących Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, zwanego dalej „*Lubuskim WIIH*”, w restauracji „NEO” zlokalizowanej w Gorzowie Wlkp. przy ul. Myśluborskiej 26, należącej do przedsiębiorcy Mirosława Wiktorowicza prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Mirosław Wiktorowicz Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „PETROL” w Wolinie, zwanego dalej również „*stroną*”, dokonano m.in. oceny rzetelności oznakowania będącej w ofercie handlowej, potrawy pod nazwą „Schab nadziewany szpinakiem z serem feta z puree ziemniaczanym i bukietem surówek”, zwany dalej „*schabem z serem feta*”, pochodzącej z zakupu kontrolnego.

Zgodnie z deklaracją uwidocznioną w karcie menu, pochodząca z zakupu kontrolnego potrawa schab z serem feta w cenie sprzedaży 21 zł/porcję powinna być sporządzona z udziałem sera feta.

Sprawdzenie zgodności rzeczywistego składu surowcowego ww. potrawy (schab z serem feta) z deklaracją wykazało, że do jej przygotowania użyto innego surowca niż deklarowany, tj. sera sałatkowo-kanapkowego tłustego „Favita” (ser miękki solankowy tłusty), zamiast sera feta. Ustalenia tego dokonano w związku z brakiem w dniu kontroli w placówce sera feta, a znajdującym się tam ww. serem „Favita” oraz na podstawie faktur potwierdzających zakup surowców wykorzystywanych do przygotowania potraw w tym:

- faktury VAT nr FS/13697/2015/1 z 20 lipca 2015 r.- pięć sztuk sera „Favita” a’ 270 g niebieska 18% w cenie 2,91 zł/sztukę,
- faktury VAT nr FS/16249/2015/01 z 26 sierpnia 2015 r.- pięć sztuk sera „Favita” a’ 270 g niebieska 18% w cenie 2,82 zł/sztukę.

Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie oznakowania przedmiotowego schabu z serem feta, polegające na podaniu niezgodnie z prawdą danych w zakresie składu surowcowego, świadczyły o zafałszowaniu tego produktu w rozumieniu art. 3 pkt 10 lit. c ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678, z późn. zm.), zwanej dalej „*ustawą o jakości handlowej*”.

Ponadto ww. potrawę zakwestionowano również z uwagi na niepodanie w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób, w miejscu bezpośrednio dostępnym konsumentowi finalnemu wykazu składników (w tym bukietu surówek) oraz brak widocznej informacji dla konsumentów o alergenach występujących w potrawie, co naruszało wymagania § 19 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 29) oraz art. 44 ust. 1 lit a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektywy Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. U. UE L 304 z 22.11.2011, s. 18, z późn. zm.), zwanego dalej „*rozporządzeniem 1169/2011*”.

Powyższe ustalenia udokumentowano w Protokole kontroli z 14 września 2015 r. (nr akt sprawy: ŻG.8361.134.2015.FM) i jego załącznikach.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, pismem z 28 października 2015 r. Lubuski WIIH poinformował przedsiębiorcę Mirosława Wiktorowicza prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Mirosław Wiktorowicz Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „PETROL” w Wolinie o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, kary

pieniężnej z tytułu wprowadzenia do obrotu zafałszowanej ww. potrawy. Jednocześnie poinformował stronę o prawie do czynnego udziału w każdym stadium postępowania, wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów, przeglądania akt sprawy, a także wezwał do przekazania informacji o wielkości osiągniętego przychodu i obrotu za 2014 r., w odpowiedzi na powyższe, pismem z 3 listopada 2015 r., strona poinformowała Lubuskiego WIIH o przychodach i wygenerowanych kosztach za rok 2014 przez kontrolowaną restaurację, nie wnosząc uwag ani wyjaśnień do wszczętego postępowania.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją z 26 listopada 2015 r. (nr akt sprawy: ŻG.8361.134.2015.FM), Lubuski WIIH wymierzył ww. przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości 1.000,00 zł (słownie: jeden tysiąc złotych) w oparciu o przepis art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej z tytułu wprowadzenia do obrotu zafałszowanej potrawy.

Pismem z 14 grudnia 2015 r., strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od ww. decyzji, zarzucając jej naruszenie przepisów postępowania poprzez niedokładne wyjaśnienie stanu faktycznego i wnosząc o jej uchylenie w całości.

Strona wniosła także zastrzeżenia do „stanu higienicznego” osoby przeprowadzającej kontrolę, nie podając jednak żadnych szczegółów co do wpływu powyższego na przeprowadzoną kontrolę.

Pismem z 30 grudnia 2015 r., Prezes UOKiK poinformował stronę, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w niniejszej sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kpa, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także do wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011, podmiot działający na rynku spożywczym odpowiedzialny za informację na temat żywności zapewnia obecność i rzetelność informacji na temat żywności zgodnie z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz wymogami odpowiednich przepisów krajowych.

Jak stanowi art. 8 ust. 5 ww. rozporządzenia, bez uszczerbku dla ust. 2-4 podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione.

Art. 8 rozporządzenia 1169/2011 stanowi wyjaśnienie zakresów odpowiedzialności podmiotów za informacje przekazywane konsumentom na temat żywności, o której to

odpowiedzialności mowa w art. 17 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. UE L 31 z 01.02.2002 r. s. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 178/2002”.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ww. rozporządzenia 178/2002, podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji, w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

W myśl art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania oraz dodatkowe wymagania dotyczące artykułów rolno-spożywczych, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta.

Rozporządzenie 1169/2011 w art. 6 stanowi, że każdemu środkowi spożywczemu przeznaczonemu do dostarczenia konsumentowi finalnemu lub do zakładów żywienia zbiorowego muszą towarzyszyć informacje na temat żywności zgodnie z tym rozporządzeniem.

Informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać w błąd, w szczególności co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności:

- co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu, ilości, trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji,
- przez sugerowanie poprzez wygląd, opis lub prezentacje graficzne, że chodzi o określony środek spożywczy lub składnik, mimo, że w rzeczywistości komponent lub składnik naturalnie obecny lub zwykle stosowany w danym środku spożywczym został zastąpiony innym komponentem lub innym składnikiem,

o czym mówi art. 7 ust. 1 odpowiednio lit. a i d rozporządzenia 1169/2011. W myśl zaś art. 7 ust. 2 tego rozporządzenia, informacje na temat żywności muszą być rzetelne, jasne i łatwe do zrozumienia dla konsumenta.

Artykuł rolno-spożywczy zafałszowany, jak wynika z art. 3 pkt 10 ustawy o jakości handlowej to produkt, którego skład jest niezgodny z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych, albo produkt, w którym zostały wprowadzone zmiany, w tym zmiany dotyczące oznakowania, mające na celu ukrycie jego rzeczywistego składu lub innych właściwości, jeżeli niezgodności te lub zmiany w istotny sposób naruszają interesy konsumentów finalnych, w szczególności jeżeli:

a) dokonano zabiegów, które zmieniły lub ukryły jego rzeczywisty skład lub nadały mu wygląd produktu zgodnego z przepisami dotyczącymi jakości handlowej,

b) w oznakowaniu podano nazwę niezgodną z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych albo niezgodną z prawdą,

c) w oznakowaniu podano niezgodne z prawdą dane w zakresie składu, pochodzenia, terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, zawartości netto lub klasy jakości handlowej.

W myśl art. 40a ust. 1 pkt 4 tej ustawy, każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze zafalszowane, podlega karze pieniężnej w wysokości nie wyższej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, nie niższej jednak niż 1.000 zł. Ustalając wysokość kary pieniężnej, zgodnie z art. 40a ust. 5 tej ustawy, w brzmieniu na dzień wydania niniejszej decyzji, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględnia: stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów oraz przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych.

Nazwa „feta” została zarejestrowana jako chroniona nazwa pochodzenia na podstawie rozporządzenia Komisji (WE) nr 1829/2002 z dnia 14 października 2002 r. zmieniającego Załącznik do rozporządzenia (WE) nr 1107/96 w odniesieniu do nazwy „feta” (Dz. U. L 277 z 15.10.2002 s. 10), zwanego dalej „*rozporządzeniem 1829/2002*”.

Zgodnie z art. 12 ust.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych (Dz. U. L 343 z 14.12.2012 r. s. 1) – zwanym dalej „*rozporządzeniem 1151/2012*”, chronione nazwy pochodzenia oraz chronione oznaczenia geograficzne mogą być wykorzystywane przez dowolny podmiot wprowadzający na rynek produkt zgodny z odpowiednią specyfikacją, zaś art. 13 ust. 1 lit. a wskazuje, że zarejestrowane nazwy są chronione przed wszelkim bezpośrednim lub pośrednim wykorzystywaniem w celach komercyjnych w odniesieniu do produktów nieobjętych rejestracją, jeśli produkty te są porównywalne do produktów zarejestrowanych pod tą nazwą lub jeśli jej stosowanie stanowi wykorzystywanie renomy chronionej nazwy, w tym również w sytuacji, gdy produkty te są wykorzystywane jako składnik.

W niniejszej sprawie, w toku kontroli przeprowadzonej w restauracji „NEO” zlokalizowanej w Gorzowie Wlkp., należącej do przedsiębiorcy Mirosława Wiktorowicza prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Mirosław Wiktorowicz Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „PETROL” w Wolinie, stwierdzono, że do sporządzenia wprowadzonej do obrotu potrawy schab z serem Feta, zamiast deklarowanego w karcie menu sera feta, użyto sera „Favita”. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, WIIH wymierzył w drodze decyzji karę pieniężną przedsiębiorcy Mirosławowi Wiktorowiczowi prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Mirosław Wiktorowicz Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „PETROL” w Wolinie, to jest podmiotowi, który wprowadził do obrotu ww. zafalszowany artykuł rolno-spożywczy.

W ocenie Prezesa UOKiK, ustalenia poczynione przez organ pierwszej instancji wskazywały na popełnienie czynu określonego w art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, a więc skutkowały wymierzeniem stronie kary określonej w tym przepisie. Ze zgromadzonego w postępowaniu materiału dowodowego wynikało, że produkt użyty do przygotowania przedmiotowej potrawy oznakowany był przez producenta w sposób prawidłowy, a mimo to strona w karcie menu podała składnik inny niż faktycznie użyty. Wobec tego stwierdzone nieprawidłowości świadczyły o podmieianie asortymentowej nadającej produktowi wyższe walory jakościowe niż w rzeczywistości. Posługiwanie się w karcie menu nazwą „feta” tj. produktu o ustalonej renomie, w opinii Prezesa UOKiK podkreślało lepszą jakość oferowanej potrawy, a przez to wpływało na atrakcyjność oferty i stanowiło zachętę do zakupu.

Odwołując się od wydanej decyzji, strona zarzuciła organowi pierwszej instancji, naruszenie przepisów postępowania poprzez niedokładne wyjaśnienie stanu faktycznego sprawy. W ocenie strony, wydając decyzję organ pierwszej instancji zakwalifikował schab z serem feta jako potrawę zafalszowaną, podczas gdy w protokole kontroli z 14 września 2015 r., jej zdaniem, brak jest informacji o zafalszowaniu oraz nie przywołano żadnych podstaw prawnych świadczących o zafalszowaniu. W związku z tym po zapoznaniu się z protokołem strona nie potraktowała opisanego stanu rzeczy jako zafalszowanie. Potraktowała to natomiast jako zwykłą pomyłkę, która w trakcie została naprawiona.

Odnosząc się do powyższego Prezes UOKiK podkreśla, że w protokole kontroli z 14 września 2015 r., jednoznacznie stwierdzono, iż do potrawy Schab z serem feta faktycznie używany był ser „Favita”, a nie jak podano ser feta. Ustalenia tego dokonano w związku z brakiem w dniu kontroli sera feta, a znajdującym się w placówce serem „Favita” oraz na podstawie dokumentów potwierdzających zamówienia surowców i półproduktów wykorzystywanych do przygotowywania potraw (na podstawie przedłożonych faktur VAT ustalono, że strona w okresie od 20 lipca – 26 sierpnia 2015 r. zakupiła 10 sztuk sera „Favita”). Zdaniem Prezesa UOKiK, treść ww. dokumentów, a także dokonany przez inspektorów, zgodnie z art. 16 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148, z późn. zm.), zakup kontrolny jednoznacznie wskazują, że strona wprowadziła do obrotu produkt, który zgodnie z jej deklaracją powinien zawierać w składzie ser feta, zaś w rzeczywistości był to ser „Favita”. Prezes UOKiK podkreśla, że ustalenia kontroli, jak i przeprowadzone postępowanie wyjaśniające świadczą, że w kontrolowanej placówce nie było produktu deklarowanego przez stronę, tj. sera feta, był natomiast produkt świadczący o zafalszowaniu przedmiotowego produktu – ser „Favita”.

Zgodnie z art. 8 rozporządzenia 1151/2012 oraz z rozporządzeniem 1829/2002, nazwa „feta” została zarejestrowana jako chroniona nazwa pochodzenia (ChNP) i zarezerwowana jest dla serów spełniających określone w specyfikacji produktu wymagania (m.in. mleko służące do produkcji sera feta musi pochodzić od tradycyjnie hodowanych owiec i kóz z

określonych regionów Grecji, a podczas procesu produkcyjnego należy stosować tradycyjną recepturę i metody). Wobec powyższego, nazwa chroniona nie może stać się nazwą rodzajową, tj. stosowaną ogólnie w odniesieniu do produktów podobnych lub kojarzących się z produktem chronionym. W niniejszej sprawie konsumentom nie przekazano żadnej informacji wskazującej na zastosowanie sera „Favita”, natomiast wiadomym jest, że przeciętny konsument polega na pierwszej zauważonej w oznakowaniu informacji. Dodać też należy, że jak stanowi art. 13 ust. 1 lit. a rozporządzenia 1151/2012, zarejestrowane nazwy są chronione przed wszelkim bezpośrednim lub pośrednim wykorzystaniem w celach komercyjnych nazwy zarejestrowanej w odniesieniu do produktów nieobjętych rejestracją jeśli produkty te są porównywalne do produktów zarejestrowanych pod tą nazwą lub jeśli jej stosowanie stanowi wykorzystywanie renomy chronionej nazwy, w tym również w sytuacji gdy produkty te są wykorzystywane jako składniki.

Tym samym nie ma znaczenia w sprawie argument strony, iż po zapoznaniu się z protokołem nie potraktowała opisanego stanu rzeczy jako zafałszowanie, a jedynie jako zwykłą pomyłkę, która została naprawiona, ponieważ z oznakowania produktu użytego do wytworzenia potrawy jednoznacznie wynikało, że nie jest to deklarowany przez stronę surowiec, a strona, jako profesjonalista działający w branży spożywczej, powinna wiedzieć, że podawanie nieprawdziwych, informacji w karcie menu jest niezgodne z powszechnie obowiązującym prawem, a niezajomość prawa nie zwalnia z jego przestrzegania. Ponadto argument strony jakoby naruszenie jakiego się dopuściła miało charakter zwykłej pomyłki jest niewiarygodne biorąc pod uwagę fakt, że nazwa „feta” jest nazwą zastrzeżoną od ponad 13 lat a strona prowadzi działalność gospodarczą od prawie 20 lat i powinna doskonale wiedzieć, że ceny produktów podlegających ochronie są zdecydowanie wyższe od konwencjonalnych.

Na marginesie warto nadmienić, że bezzasadne użycie nazwy chronionej „feta”, w szczególnych przypadkach, może być kwalifikowane jako przestępstwo na mocy art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie rejestracji i ochrony nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 10 poz. 68 z późn. zm.).

Podkreślenia wymaga fakt, że informacja o składzie potraw stanowi jeden z elementów jakości handlowej, a nieuzasadnione w tym przypadku użycie nazwy feta, którego strona w rzeczywistości nie miała w swojej ofercie, naruszało interesy ekonomiczne konsumentów. Tym samym w niniejszej sprawie zostały naruszone przepisy mające na celu ochronę konsumentów i zapewnienie im rzetelnych i prawdziwych informacji o pochodzeniu produktów. Ponadto w zawiadomieniu o wszczęciu postępowania z 28 października 2015 r. Lubuski WIIH szczegółowo wyjaśnił, że podanie w oznakowaniu niezgodnie z prawdą danych w zakresie składu surowcowego stanowi zafałszowanie w rozumieniu ustawy o jakości handlowej.

Ponadto dodać należy, że w rozpatrywanej sprawie, wobec nieuzasadnionego użycia nazwy chronionej, doszło do naruszenia powszechnie obowiązujących przepisów, do stosowania których obowiązani są przedsiębiorcy w całej Unii Europejskiej.

Prezes UOKiK wskazuje, że art. 40a ustawy o jakości handlowej wprowadza mechanizm polegający na tym, że każdy, w stosunku do kogo zostanie spełniona przesłanka wprowadzenia do obrotu artykułów rolno-spożywczych zafalszowanych, podlega karze określonej w tym przepisie. Ustawodawca zakłada więc istnienie odpowiedzialności w każdej sytuacji naruszenia przepisów prawa żywnościowego. Oznacza to, że samo stwierdzenie – udowodnienie faktu wprowadzenia do obrotu nieodpowiadających jakości handlowej produktów, powoduje konieczność nałożenia stosownej kary, co znajduje potwierdzenie na gruncie praktyki sądowno-administracyjnej, np. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 4 sierpnia 2010 r. sygn. akt VI SA/Wa 894/10. Odpowiedzialność określona w tym przepisie ma charakter obiektywny, natomiast przesłanką jej przyjęcia jest tylko fakt wprowadzenia do obrotu (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 4 października 2012 r., sygn. II GSK 1339/11). Należy zaznaczyć, że wymierzana na podstawie tego przepisu kara jest środkiem sankcjonującym naruszenie prawa żywnościowego, a celem regulacji jest ogólnie pojęty interes konsumentów, w szczególności zapewnienie, że nabywane przez nich artykuły rolno-spożywcze są właściwej jakości handlowej. Podkreślić należy, że brak wiedzy w żaden sposób nie wpływa na wyłączenie tej odpowiedzialności.

W przedmiotowej sprawie najniższy możliwy wymiar kary pieniężnej, o której mowa w art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej wynosi 1.000 zł, zaś najwyższy stanowi nie więcej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. W niniejszej sprawie stronie wymierzono karę w wysokości 1.000 zł a więc najniższą z możliwych.

Prezes UOKiK wskazuje ponadto, że zgodnie z art. 17 ust. 1 rozporządzenia nr 178/2002, podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów. Obowiązek zapewnienia zgodności artykułów rolno-spożywczych z wymogami prawa żywnościowego w zakresie jakości handlowej spoczywa zatem na każdym podmiocie działającym na rynku spożywczym, także na etapie świadczenia usług gastronomicznych. Z obowiązku tego nie zwalnia nieznanostwo przepisów prawa żywnościowego. Strona, która decydując się na rozpoczęcie działania w zakresie obrotu artykułami rolno-spożywczymi powinna zapoznać się z przepisami związanymi z wykonywaną przez nią działalnością.

Zdaniem Prezesa UOKiK, strona ponosi całkowitą odpowiedzialność za stwierdzone nieprawidłowości. Podkreślić należy, że ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż używany przez stronę do przygotowywania przedmiotowej potrawy produkt, oznakowany był przez producenta w sposób prawidłowy. Mimo to, strona deklarowała stosowanie składnika innego niż faktycznie używany. Stwierdzone nieprawidłowości świadczą zatem o podmanianiu asortymentowej nadającej gotowym produktom wyższe walory jakościowe niż w rzeczywistości. Posługiwanie się nazwą feta, tj.

sera, jak wskazano wyżej, o ustalonej renomie, w opinii Prezesa UOKiK, podkreślało lepszą jakość oferowanych produktów, a przez to wpływało na atrakcyjność oferty.

Ustosunkowując się do argumentu strony, o braku informacji o wykazie składników potrawy w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentowi finalnemu, Prezes UOKiK wyjaśnia, że kwestionowany przez organ pierwszej instancji, brak dotyczył wykazu składników bukietu surówek oraz informacji o wszystkich składnikach lub substancjach powodujących alergię lub reakcje nietolerancji, użytych przy wytworzeniu lub przygotowywaniu żywności. Tym samym, wbrew opinii strony, zapis w decyzji organu pierwszej instancji był precyzyjny, bowiem brak informacji o alergenach dotyczył całej potrawy. Fakt, że strona dopełniła zmian w opisie „bukietu surówek” nie zwalnia jej od odpowiedzialności za ujawnione nieprawidłowości.

Należy zauważyć, że od momentu wydania zaskarżonej decyzji do czasu rozpatrzenia złożonego przez stronę odwołania przez Prezesa UOKiK uległ zmianie stan prawny w zakresie przesłanek, jaki muszą być wzięte pod uwagę przy miarkowaniu wysokości wymierzanej kary. W poprzednim stanie prawnym organy Inspekcji Handlowej przy ustalaniu wysokości wymierzanej kary pieniężnej, zgodnie z art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, brały pod uwagę stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu i wielkość jego obrotów. Obecnie, na mocy zmiany wprowadzonej ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów (Dz. U. poz. 1505), która weszła w życie 30 listopada 2015 r., art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej otrzymał brzmienie: ustalając wysokość kary pieniężnej, Główny Inspektor, wojewódzki inspektor albo wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględnia stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów oraz przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych. W związku z powyższym, Prezes UOKiK przeanalizował ponownie ww. przesłanki i w całości podziela ocenę jaką w tym zakresie zajął Lubuski WIIH, przy czym organ odwoławczy dodatkowo uwzględnił wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych – stwierdzając, że zakwestionowana potrawa pochodziła z zakupu kontrolnego o wartości 21 zł za porcję, niemniej jednak przedsiębiorca nie przedstawił żadnych dowodów na to, że kiedykolwiek kupował ser feta a przedstawione faktury w okresie od 20 lipca – 26 sierpnia 2015 r. dotyczyły 10 sztuk sera „Favita” i świadczyły o stałej praktyce oferowania sera „Favita” zamiast deklarowanego w menu sera feta. Wysokość przychodów strony, została uwzględniona w zaskarżonej decyzji przy ocenie przesłanki dotyczącej wielkości obrotu.

Prezes UOKiK, odnosząc się do zastrzeżeń strony dotyczących „stanu higienicznego osoby przeprowadzającej kontrolę” wyjaśnia, że pozostają one poza niniejszym postępowaniem, gdyż nie mają wpływu na stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości, w szczególności na fakt zafałszowania artykułu rolno-spożywczego.

W związku z powyższym, wymierzenie kary, jak uczynił to organ pierwszej instancji, zdaniem Prezesa UOKiK, było prawidłowe. W ocenie Prezesa UOKiK wymierzona kara jest właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w sprzedaży dostępne były tylko artykuły rolno-spożywcze odpowiadające jakości handlowej, w tym bez znamion zafałszowania. Jednocześnie wymierzenie kary spełni funkcję prewencyjną i represyjną, skłaniając kontrolowanego do przestrzegania przepisów o jakości handlowej.

Zdaniem organu odwoławczego, w przedmiotowej sprawie, zostały podjęte wszelkie niezbędne kroki do pełnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do jej prawidłowego załatwienia. Lubuski WIIH, wydając zaskarżoną decyzję zebrał spójny materiał dowodowy, pozwalający na jednoznaczne przyjęcie, że ustalony stan faktyczny daje podstawy do wymierzenia stronie kary pieniężnej z tytułu wprowadzenia do obrotu artykułu rolno-spożywczego zafałszowanego.

Argumenty przedstawione przez stronę jak i zawarty w odwołaniu wniosek o uchylenie decyzji, należy uznać za niezasadne, zarówno w świetle ustaleń kontroli, jak i obowiązujących przepisów prawa w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej na gruncie ustawy o jakości handlowej. Stąd też postępowanie organu pierwszej instancji w tym zakresie należy uznać za prawidłowe a zaskarżoną decyzję utrzymać w mocy.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Zatem, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 k.p.a. organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego

w Warszawie, którą wnosi się w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nieuiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.).

z up. PREZESA
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Inspekcji Handlowej
Dariusz Łomowski